

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 900

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 7 noiembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
122.	— Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 97/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri, precum și pentru modificarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010	123.	— Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor privind modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 24/2010 privind aprobarea listelor cuprinzând informațiile secrete de serviciu și informațiile de interes public .....
		M.191.	— Ordin al ministrului apărării naționale pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea și desfășurarea activității de securitate și sănătate în muncă în Ministerul Apărării Naționale .....
		3.391.	— Ordin al ministrului finanțelor publice pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005 .....
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 46 din 14 octombrie 2019 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ORDIN

privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 97/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri, precum și pentru modificarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010

Văzând Referatul de aprobare nr. 3.197 din 1.07.2019, întocmit de Direcția generală sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, în baza prevederilor art. 19 și 35 din Legea nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 97/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri, precum și pentru modificarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 722 din 25 septembrie 2015, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În anexa nr. 1, la articolul 3 alineatul (1), literele d) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„d) copia certificatului constatator și a certificatului unic de înregistrare emise de oficiul registrului comerțului; în cazul universităților, institutelor de cercetare, stațiunilor de cercetare, instituțiilor de specialitate finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat, asociațiilor și fundațiilor, constituite conform prevederilor legale în vigoare și care desfășoară activități specificate în prezenta normă, în locul certificatului constatator emis de oficiul registrului comerțului se depun, după caz, copia actului constitutiv și a documentului de înregistrare la administrația fiscală, care cuprinde codul de identificare fiscală — CIF;

f) decizia de înființare a structurii responsabile cu bunăstarea animalelor sau dovada îndeplinirii prin alte mijloace a sarcinilor prevăzute la art. 26 alin. (1) din Legea nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, cu modificările și completările ulterioare, decizia de numire a medicului veterinar desemnat de unitate sau a expertului cu o calificare corespunzătoare, conform prevederilor legale în vigoare, și dovada scrisă de colaborare cu Comisia de etică responsabilă cu evaluarea proiectelor.”

2. În anexa nr. 2, la articolul 3, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Cererea de autorizare este însoțită și de rezultatul evaluării științifice a proiectului, iar în cazul în care se solicită derogările de la prevederile art. 8 alin. (1) și/sau (5) din Legea nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, cu modificările și completările ulterioare, de cererea scrisă, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 6.”

3. În anexa nr. 2, la articolul 3, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Derogările prevăzute la alin. (3) se acordă și se comunică concomitent cu acordarea autorizației de proiect, printr-un aviz, conform modelului prevăzut în anexa nr. 7.”

4. În anexa nr. 2, la articolul 4 punctul 6, după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

„h) sunt solicitate derogări de la prevederile art. 8 alin. (1) și/sau (5) din Legea nr. 43/2014, cu modificările și completările ulterioare.”

5. În anexa nr. 2, la articolul 5, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Modelul de referat de evaluare pentru autorizarea/neautorizarea sanitar - veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri este prevăzut în anexa nr. 5.”

6. În anexa nr. 2, la articolul 5, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Autoritatea competentă poate autoriza proiecte multiple generice desfășurate de același utilizator dacă aceste proiecte sunt necesare pentru respectarea cerințelor prevăzute în actele normative în vigoare sau dacă proiectele utilizează animale în scopuri de producție sau de diagnostic cu metode stabilite.”

7. În anexa nr. 2, articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ARTICOLUL 6

Termenul în care se acordă și se comunică autorizația de proiect

(1) Autorizația de proiect se acordă și se comunică de către autoritatea competentă solicitantului în cel mult 40 de zile lucrătoare de la primirea cererii formulate potrivit prevederilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 43/2014, cu modificările și completările ulterioare; cererea pentru autorizarea sanitară veterinară a proiectului trebuie să fie însoțită și de rezultatul evaluării proiectului de către Comisia de etică.

(2) În situația în care proiectul este complex sau multidisciplinar, autoritatea competentă poate prelungi termenul prevăzut la alin. (1) o singură dată, cu maximum 15 zile lucrătoare. Prolungirea termenului, precum și durata acestei prelungiri se motivează în mod corespunzător și se notifică solicitantului înainte de expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

(3) Autoritatea competentă confirmă solicitantului primirea tuturor cererilor de autorizare în termen de 15 zile lucrătoare și indică termenul prevăzut la alin. (1) în care urmează să fie acordată autorizația de proiect.

(4) În cazul unei cereri incomplete sau incorecte, autoritatea competentă informează solicitantul în termen de 15 zile lucrătoare cu privire la necesitatea de a transmite documente suplimentare și cu privire la posibilele consecințe asupra termenului aplicabil.”

8. În anexa nr. 2, după articolul 6 se introduce un nou articol, articolul 6¹, cu următorul cuprins:

„ARTICOLUL 6¹

Acordarea autorizației pentru proiecte prin procedura administrativă simplificată

(1) Acordarea autorizației pentru proiecte prin procedura administrativă simplificată, pentru autorizarea proiectelor care conțin proceduri clasificate drept «fără recuperare», «superficiale» ori «moderate» și care nu folosesc primare neumane, care sunt necesare pentru respectarea cerințelor prevăzute în actele normative sau care utilizează animale în scopuri de producție ori de diagnostic cu metode stabilite, se realizează cu respectarea art. 41 din Legea nr. 43/2014, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Atunci când se aplică procedura administrativă simplificată prevăzută la alin. (1) se respectă următoarele cerințe:

a) în cerere se specifică elementele prevăzute la art. 5 alin. (2) lit. a)–c);

b) se efectuează o evaluare a proiectului, în conformitate cu art. 4;

c) nu se depășește termenul prevăzut la art. 6 alin. (1).

(3) Pentru proiectele cărora li se aplică procedura administrativă simplificată, cererea nu este însoțită de rezumatul cu caracter nontehnic al proiectului.

(4) Prin procedura administrativă simplificată se autorizează proiectele care utilizează animale în scopul confirmării diagnosticului unor boli, potrivit normelor metodologice de

aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.

(5) Autorizația de proiect se acordă pentru o perioadă de maximum 5 ani.

(6) Modelul autorizației de proiect este prevăzut în anexa nr. 3.”

9. În anexa nr. 2, la articolul 8, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Orice modificare a proiectului care ar determina un efect negativ asupra bunăstării animalului trebuie notificată autorității competente, în termen de 30 de zile, și impune acordarea unei noi autorizații de proiect, sub rezerva unui rezultat favorabil al evaluării proiectului; notificarea se realizează prin depunerea unei cereri la direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București, în care se va menționa tipul de modificare, respectiv: modificarea datei de demarare a proiectului, schimbarea persoanei responsabile de implementarea proiectului, modificarea speciilor utilizate, creșterea numărului de animale utilizate.”

10. În anexa nr. 2, la articolul 9, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) La nivelul unităților utilizatoare se înființează un registru de evidență a proiectelor autorizate ce se desfășoară în unitate, care trebuie să conțină următoarele informații: numărul autorizației de proiect, data eliberării autorizației de proiect, denumirea proiectului, persoana responsabilă de proiect, speciile utilizate, numărul de animale utilizate, gradul de severitate, data expirării autorizației de proiect.”

11. În anexa nr. 2, articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

ARTICOLUL 11

Anexe

„Anexele nr. 1—7 fac parte integrantă din prezenta normă sanitară veterinară.”

12. În anexa nr. 2, după anexa nr. 4 se introduc trei noi anexe, anexele nr. 5—7, având cuprinsul prevăzut în anexele nr. 1—3 la prezentul ordin.

Art. II. — Anexele nr. 1—3 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. III. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, la anexa nr. 3 la Norma sanitară veterinară privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 194 și 194 bis din 26 martie 2010, cu modificările și completările ulterioare, numărul curent 2 se abrogă.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Geronimo Răducu Brănescu

REFERAT DE EVALUARE
pentru autorizarea/neautorizarea sanitară veterinară
a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri

Subsemnatul, ..., medic veterinar oficial din cadrul ....., având în vedere documentația înregistrată la Direcția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor ..... cu nr. .... din data de ....., privind solicitarea emiterii autorizării sanitare veterinare pentru proiectele care implică utilizarea animalelor în proceduri, aparținând: ....., adresa ....., CUI/CIF ....., cod poștal ....., telefon ....., fax ....., e-mail ....., reprezentată prin .....

În conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 205/2004 privind protecția animalelor, republicată, cu completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, cu modificările și completările ulterioare, am verificat documentația și cerințele pe care le îndeplinește proiectul care implică utilizarea animalelor în proceduri și am constatat următoarele:

1. Informații generale

1.1. Denumirea proiectului: .....

1.2. Locul desfășurării proiectului: .....

1.3. Data preconizată pentru demararea proiectului: .....

1.4. Perioada desfășurării proiectului: .....

2. Rezumatul nontehnic al proiectului: .....

3. Avizul Comisiei de etică: .....

4. Declarație pe propria răspundere din care să reiasă că respectivul proiect nu a mai fost realizat, în vederea evitării dublării nejustificate a procedurilor, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2 la norme .....

5. Condițiile de adăpostire, creștere și îngrijire a animalelor: .....

6. Competența personalului implicat în desfășurarea proiectului: .....

7. Observații: .....

Propuneri:

- proiectul care implică utilizarea animalelor în proceduri îndeplinește cerințele pentru autorizare sanitară veterinară;
- proiectul care implică utilizarea animalelor în proceduri nu îndeplinește cerințele pentru autorizare sanitară veterinară.

Medic veterinar oficial,

(semnătura)

Șef Birou/Serviciu catagrafie, autorizare,
înregistrare și evidență informatizată,

(semnătura)

Director executiv
Direcția Sanitar-Veterinară și pentru
Siguranța Alimentelor .....

(semnătura, ștampila)

— Model —

Denumirea unității .....

C.U.I./CNP .....

Adresa .....

Tel./fax .....

Nr. de înregistrare ..... din data .....

C E R E R E

de acordare a derogărilor de la prevederile art. 8 alin. (1) și/sau (5) din Legea nr. 43/2014
privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice

Subsemnații, ..., reprezentant legal al unității ....., cu sediul social în ....., și ....., responsabil de proiectul intitulat .....

prin prezenta solicităm acordarea derogărilor de la:

interdicția de utilizare în proceduri a animalelor capturate din sălbăticie;

cerința de a lua măsuri pentru a reduce la minim suferința animalelor capturate în sălbăticie(*)

pentru desfășurarea proiectului intitulat .....

Perioada desfășurării proiectului: .....

Data preconizată pentru demararea proiectului: .....

Specia pentru care se solicită acordarea derogărilor: .....

Numărul de animale pentru care se solicită acordarea derogărilor: .....

Justificarea științifică pentru acordarea derogărilor: .....

Data

Persoana responsabilă de proiect,

Reprezentantul legal al unității,

.....

.....

.....

(semnătura)

(semnătura)

(*) Se elimină ceea ce nu corespunde, după caz.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
DIRECȚIA SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR .....

AVIZ

privind acordarea derogărilor de la interdicția de utilizare în proceduri a animalelor capturate din sălbăcie și/sau de la cerința de a lua măsuri pentru a reduce la minimum suferința animalelor capturate în sălbăcie
Nr. ....../.....

Directorul executiv al Direcției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor .....,
având în vedere Cererea de acordare a derogărilor de la prevederile art. 8 alin. (1) și/sau (5) din Legea nr. 43/2014,
cu modificările și completările ulterioare, înregistrată cu nr. .... în data ....., depusă de reprezentantul legal
al unității ....., cu sediul social în: .....,
(adresa completă)

în temeiul prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și
pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,
emite avizul privind acordarea derogărilor de la

interdicția de utilizare în proceduri a animalelor capturate din sălbăcie;

cerința de a lua măsuri pentru a reduce la minimum suferința animalelor capturate în sălbăcie pentru desfășurarea

proiectului intitulat .....(*)

1. Data emiterii:

2. Data expirării:

3. Denumirea proiectului pentru care se acordă derogarea:

4. Denumirea unității utilizatoare în care se desfășoară proiectul:

5. Numele persoanei responsabile de proiect:

Director executiv,

.....

(semnătura, ștampila)

(*) Se elimină ceea ce nu corespunde, după caz.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ORDIN

privind modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 24/2010 privind aprobarea listelor cuprinzând informațiile secrete de serviciu și informațiile de interes public

Văzând Referatul de aprobare nr. 1.698 din 18.07.2019, întocmit de Direcția generală control oficial,
văzând Referatul de aprobare nr. 193 din 3.09.2019, întocmit de Structura de securitate, și Referatul de aprobare nr. 936
din 17.09.2019, întocmit de Direcția coordonare laboratoare și produse medicinale veterinare,
având în vedere prevederile Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare,
luând în considerare prevederile Hotărârii Guvernului nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naționale de protecție
a informațiilor clasificate în România, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 781/2002 privind
protecția informațiilor secrete de serviciu,

ținând cont de prevederile Ordonanței Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru
siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale
Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 24/2010 privind aprobarea listelor cuprinzând informațiile secrete de serviciu și informațiile de interes public, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 2 aprilie 2010, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Anexa nr. 1 se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.**

2. **La anexa nr. 3, punctul 29 se abrogă.**

3. **La anexa nr. 3, punctul 34 va avea următorul cuprins:**
„34. rezultatele analizelor de laborator.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Octavian Ilisoi

București, 17 octombrie 2019.
Nr. 123.

LISTA**cuprinzând informațiile secrete de serviciu**

1. Corespondență referitoare la domeniile de competență ale Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, a cărei divulgare este de natură să producă prejudicii instituției și unităților din subordinea acesteia (termen de clasificare — 5 ani)

2. Corespondență inițiată în cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pe baza integrării, coroborării, prelucrării sau procesării informațiilor clasificate secrete de serviciu comunicate de către instituțiile sau autoritățile publice sau celelalte persoane juridice de drept public sau privat, a cărei divulgare este de natură să producă prejudicii instituției și unităților din subordinea acesteia (termen de clasificare — 5 ani)

3. Extrase din documente clasificate secret de serviciu, a căror divulgare este de natură să producă prejudicii (termen de clasificare — 5 ani)

4. Programul de prevenire a scurgerii de informații clasificate al Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (termen de clasificare — 5 ani)

5. Suporturile de memorie externă utilizate în sistemul destinat preluării, prelucrării, stocării și transmiterii de date și informații clasificate secrete de serviciu (termen de clasificare — 5 ani)

6. Lista cu parole, coduri și chei de criptare a sistemului electronic de prelucrare, stocare și transmitere a informațiilor clasificate secret de serviciu (termen de clasificare — 5 ani)

7. Planurile de securitate ale proprietarului/operatorului/administratorului deținător de infrastructură critică națională/europeană, a căror divulgare este de natură să producă prejudicii instituției și emitenților (termen de clasificare — 5 ani)

8. Corespondență referitoare la Planul de mobilizare a economiei naționale pentru apărare, a cărei divulgare este de natură să producă prejudicii instituției ori persoanelor juridice de drept public sau privat (termen de clasificare — 5 ani)

9. Corespondență, rapoarte, informări cu privire la activitatea de protecție a infrastructurilor critice naționale/europene, a căror divulgare este de natură să producă prejudicii instituției ori persoanelor juridice de drept public sau privat (termen de clasificare — 5 ani)

10. Fișe de incident privind infrastructurile critice naționale (termen de clasificare — 5 ani)

11. Propunerile de revizuire și reevaluare a listei infrastructurilor critice naționale desemnate corespunzător sectoarelor aflate în responsabilitatea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (termen de clasificare — 5 ani)

12. Documentația de securitate a sistemului informatic și de comunicații destinat procesării, stocării și transmiterii informațiilor clasificate (termen de clasificare — 5 ani)

13. Componente ale infrastructurii informatice și de comunicații destinate procesării, stocării și/sau transmiterii informațiilor clasificate secrete de serviciu (termen de clasificare — 5 ani)

14. Delegațiile emise persoanelor care sunt delegate la nivelul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor să execute transportul, predarea și primirea corespondenței clasificate (termen de clasificare — 5 ani)

15. Adrese de includere în sistemul de colectare și transport al corespondenței clasificate (termen de clasificare — 5 ani)

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN**pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea
și desfășurarea activității de securitate și sănătate
în muncă în Ministerul Apărării Naționale**

Pentru aplicarea dispozițiilor art. 50 alin. (3) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, cu modificările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Instrucțiunile privind organizarea și desfășurarea activității de securitate și sănătate în muncă în Ministerul Apărării Naționale, prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului apărării nr. M.219/2007 pentru aprobarea S.S.M.-1, Instrucțiuni privind organizarea și desfășurarea activității de securitate și sănătate în muncă în Armata României**).

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul apărării naționale,

Nicolae Nasta,
secretar de stat

București, 27 septembrie 2019.

Nr. M.191.

---

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

**) Ordinul ministrului apărării nr. M.219/2007 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din sectorul de apărare a țării și securitate națională.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005**

Având în vedere dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. I. — Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.186 și 1.186 bis din 29 decembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La capitolul VI „Planul de conturi general pentru instituțiile publice”:

1.1. La clasa 7 „Conturi de venituri și finanțări” grupa 73 „Venituri fiscale”:

a) se abrogă următoarele conturi contabile sintetice de gradul III: 7300200 „Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice” și 7350600 „Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități”;

b) se introduc următoarele conturi contabile sintetice de gradul III: 7300201 „Alte impozite pe profit”, 7300202 „Alte impozite pe venituri”, 7300203 „Alte impozite pe câștiguri din capital”, 7350601 „Taxe pentru mediu” și 7350602 „Alte taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități”.

1.2. La clasa 8 „Conturi speciale” grupa 80 „Conturi în afara bilanțului”, după contul 8087000 „Sume în curs de declarare reprezentând cofinanțare publică și cofinanțare privată aferentă Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane” se introduce contul contabil în afara bilanțului 8090000 „Prevederi venituri bugetare aprobate”.

2. La capitolul VII „Instrucțiunile de utilizare a conturilor contabile”, după contul în afara bilanțului 8082000 „Datorii contingente” se introduce un nou cont, contul în afara bilanțului 8090000 „Prevederi venituri bugetare aprobate”, cu următoarea funcțiune:

„Contul 8090000 «Prevederi venituri bugetare aprobate»

Cu ajutorul acestui cont se ține evidența veniturilor bugetare aprobate pentru un exercițiu bugetar. În debitul contului se înregistrează, la începutul exercițiului bugetar, veniturile bugetare aprobate, precum și suplimentările efectuate în cursul exercițiului bugetar care majorează veniturile bugetare aprobate. În creditul contului se înregistrează diminuările de venituri bugetare efectuate în cursul exercițiului bugetar, care micșorează veniturile bugetare aprobate.

Soldul contului reprezintă totalul veniturilor bugetare aprobate la un moment dat. Soldul final anual al contului nu se redeschide în exercițiul bugetar următor. Contabilitatea analitică a veniturilor bugetare aprobate se ține pe cod sector, sursă de finanțare, capitole, subcapitole și paragrafe.”

3. În întreg cuprinsul normelor metodologice se modifică și se completează simbolurile și denumirile conturilor, precum și detalierea conturilor sintetice de gradul II pe conturile sintetice de gradul III, potrivit prevederilor pct. 1.

Art. II. — La anexa nr. 2 „Dezvoltarea conturilor sintetice în conturi analitice în scop de raportare a Balanței de verificare la Ministerul Finanțelor Publice”, astfel cum a fost introdusă prin Ordinul ministrului delegat pentru buget nr. 2.021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 831 și 831 bis din 24 decembrie 2013:

a) Contul contabil sintetic de gradul III 7300201 „Alte impozite pe profit” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

b) Contul contabil sintetic de gradul III 7300202 „Alte impozite pe venituri” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

c) Contul contabil sintetic de gradul III 7300203 „Alte impozite pe câștiguri din capital” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

d) Contul contabil sintetic de gradul III 7350601 „Taxe pentru mediu” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

e) Contul contabil sintetic de gradul III 7350602 „Alte taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

f) Contul contabil în afara bilanțului 8090000 „Prevederi venituri bugetare aprobate” se dezvoltă în analitic pe cod sector, sursă de finanțare și clasificatie venituri.

Art. III. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă orice alte dispoziții contrare acestuia.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 29 octombrie 2019.
Nr. 3.391.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 46**din 14 octombrie 2019**

Dosar nr. 1.008/1/2019

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile —
președintele completului
Carmen Georgeta Negrilă — judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea — judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu — judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda — judecător la Secția I civilă
Sorinela Alina Macavei — judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.008/1/2019 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Cluj — Secția civilă, în Dosarul nr. 15.724/211/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „1. Dacă termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este aplicabil și Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, lege care nu stabilește vreun termen legal.

2. În situația în care se apreciază că acest termen este aplicabil inclusiv Legii nr. 341/2004, să se statueze de către Înalta Curte de Casație și Justiție data de la care trebuie introdusă cererea de constituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004.

3. În situația în care se apreciază că acest termen este aplicabil inclusiv Legii nr. 341/2004, să se statueze de către Înalta Curte de Casație și Justiție data de la care trebuie introdusă cererea de constituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004, în special pentru persoanele care dețin certificat de erou martir preschimbă.”

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520

alin. (10) din Codul de procedură civilă; intimata-pârâtă Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca a depus, în termen legal, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra raportului.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Cluj — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 31 ianuarie 2019, în Dosarul nr. 15.724/211/2017, aflat pe rolul său, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 5 aprilie 2019 cu nr. 1.008/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 14 octombrie 2019.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

3. *Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare* (în continuare *Legea nr. 341/2004*)

Art. 5. — „(1) Persoanele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b), precum și la art. 3¹ lit. b), care îndeplinesc condițiile prezentei legi beneficiază și de următoarele drepturi: (...) n) atribuirea, în limita posibilităților, în proprietate a 10.000 mp de teren în extravilan și 500 mp de teren în intravilan — acesta din urmă pentru destinația de locuință, dacă nu a avut sau nu are în proprietate un alt spațiu locativ; (...)”

4. *Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (în continuare *Legea nr. 18/1991*)

Art. 8. — „(1) Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor care se găsesc în patrimoniul cooperativelor agricole de producție se face în condițiile prezentei legi, prin reconstituirea dreptului de proprietate sau constituirea acestui drept. (...)”

Art. 11. — „(...) (4) Cererea de stabilire a dreptului de proprietate se depune și se înregistrează la primărie în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

Art. 15. — „(...) (5) Se vor atribui, la cerere, persoanelor care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă și moștenitorilor celor care au decedat — ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 — în proprietate, terenuri în suprafață de 10.000 mp în echivalent arabil. Pentru terenurile atribuite, acești beneficiari nu datorează taxe sau impozite.”

III. Expunerea succintă a procesului

5. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca la data de 24 iulie 2017 cu nr. 15.724/211/2017, reclamanta X a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâtele Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj și Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca, să dispună obligarea Comisiei locale să procedeze la identificarea, punerea în posesie și întocmirea documentației necesare în vederea atribuirii în proprietate a unei suprafețe de 10.000 mp, situată în extravilanul municipiului Cluj-Napoca, precum și la înaintarea documentației către Comisia județeană, în vederea emiterii titlului de proprietate, respectiv să se dispună obligarea Comisiei județene să îi elibereze reclamantei titlul de proprietate pentru terenul menționat, cu acordarea cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

6. Pârâta Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj a depus întâmpinare, prin care a invocat excepția litispendenței față de Dosarul nr. 15.723/211/2017 al Judecătoriei Cluj-Napoca, excepția tardivității și excepția prematurității acțiunii reclamantei; cu privire la fondul cauzei, s-a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

În motivare, s-a arătat că există un anumit termen în care se impunea a fi formulată solicitarea de constituire a dreptului de proprietate și, de asemenea, s-a subliniat că la nivelul municipiului Cluj-Napoca nu au fost soluționate toate cererile de reconstituire depuse în temeiul legii fondului funciar.

7. Pârâta Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca a depus întâmpinare, prin care a invocat excepția prematurității cererii de chemare în judecată, iar asupra fondului cauzei a arătat că atribuirea se poate realiza numai în limita suprafețelor disponibile, nefiind încheiat procesul de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor.

8. În ședința publică din 11 octombrie 2017, instanța a respins ca neîntemeiate excepția litispendenței, excepția tardivității și excepția prematurității, invocate de Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj, și a fost unită cu fondul cauzei excepția prematurității invocată de Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca.

9. Prin Sentința civilă nr. 903 din 8 februarie 2018, Judecătoria Cluj-Napoca — Secția civilă a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată. Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 341/2004, urmașii eroilor martiri ai Revoluției din 1989 sunt îndreptățiți a obține 10.000 mp teren în extravilan și 500 mp teren în intravilan pentru destinația de locuință, în măsura în care nu dețin sau nu au avut un alt spațiu locativ în proprietate, însă numai în limita posibilităților, adică luându-se în considerare disponibilul efectiv de teren la nivelul unității administrativ-teritoriale respective. În aplicarea dispozițiilor art. 15 alin. (5) coroborate cu ale art. 8 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, pentru a deveni efective drepturile astfel recunoscute, succesorii eroilor martiri ai Revoluției erau ținuti a formula o cerere de constituire a dreptului de proprietate.

Instanța a reținut aplicabilitatea dispozițiilor art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, care instituie un termen imperativ în care se impunea a fi depusă solicitarea de stabilire a dreptului de proprietate, fără a se face vreo diferență după cum s-ar discuta despre reconstituirea sau constituirea sa, fapt atestat pe deplin prin aceea că norma redată conține o trimitere generală la cererea de stabilire a dreptului de proprietate, concluzia fiind sprijinită și de dispozițiile art. 12 alin. (1) din Legea nr. 18/1991.

Observând că Legea nr. 341/2004 nu a fost primul act normativ prin care au fost recunoscute drepturi în favoarea

persoanelor care, în diferite forme, și-au adus contribuția la victoria Revoluției din 1989, instanța de fond a reținut că, prin art. 10 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 42/1990 pentru cinstirea eroilor-martiri și acordarea unor drepturi urmașilor acestora, răniților, precum și luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, abrogată prin art. 17 din Legea nr. 341/2004 (în continuare *Legea nr. 42/1990*), trimiterea la dispozițiile Legii nr. 18/1991, în problema atribuirii unui teren urmașilor eroilor martiri ai Revoluției, era una explicită, ceea ce presupunea că, în baza art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, se impunea a fi respectat termenul în care trebuia depusă cererea de constituire a dreptului de proprietate.

În cauza de față, cererea de constituire a dreptului de proprietate formulată de reclamantă a fost înregistrată la data de 2 mai 2017, cu nerespectarea termenului instituit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 raportat la art. 33 alin. (1) din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Legea nr. 1/2000*), cu mențiunea că, deși certificatul de care se prevalează titularul acțiunii a fost eliberat la 27 noiembrie 2006, acesta reprezintă un certificat preschimbabil, în sensul art. 11 lit. a), art. 10 alin. (2) și art. 12¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004*).

Totodată, s-a apreciat că, deși Legea nr. 341/2004 nu prevede expres un anumit termen în care se impunea a fi depusă cererea de constituire, un asemenea aspect nu prezintă relevanță în pricina de față, în circumstanțele în care, în chestiunea vizată, sunt aplicabile dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, care se referă la cererile de stabilire a dreptului de proprietate, indiferent dacă acestea ar privi reconstituirea ori constituirea sa, iar soluția consacrată explicit prin art. 10 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 42/1990 rămâne pe deplin valabilă și sub imperiul Legii nr. 341/2004, raportat la prevederile art. 15 alin. (5) și art. 8 alin. (2) din Legea nr. 18/1991.

Mai mult, în baza art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004, atribuirea în proprietate a celor 10.000 mp teren extravilan poate avea loc numai în limita posibilităților, adică sub condiția ca la nivelul unității administrativ-teritoriale să existe suprafețe excedentare, care pot primi destinația indicată, textul consacrand o vocație la dobândirea în proprietate a unui teren, ce poate deveni efectivă numai în circumstanțele în care asemenea suprafețe sunt disponibile la nivelul unității administrativ-teritoriale; or, în mod cert, nu aceasta este situația în litigiul de față.

10. Împotriva acestei sentințe a formulat apel reclamanta, susținând că instanța de fond a făcut o analogie nepermisă între dispozițiile Legii nr. 18/1991 și cele ale Legii nr. 341/2004 față de faptul că Legea nr. 341/2004 nu prevede niciun termen pentru depunerea cererii de atribuire a imobilului, că aplicabilitatea Legii nr. 18/1991 este doar subsidiară, numai în ceea ce privește faptul că art. 15 alin. (5) prevede același drept la atribuire, text care era aplicabil numai până la intrarea în vigoare a Legii nr. 341/2004.

De asemenea a susținut că art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 stabilește atribuirea obligatorie a terenului de 10.000 mp, iar nu vocația de a primi un asemenea teren, condiționată de disponibilitate la nivelul unității administrativ-teritoriale.

11. Intimata-pârâtă Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca a depus întâmpinare, prin care a susținut că sentința atacată a fost pronunțată cu respectarea prevederilor legale.

12. Concomitent cu răspunsul la întâmpinare, apelanta-reclamantă a formulat și cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată. A apreciat că o asemenea sesizare este admisibilă, fiind întrunite toate cerințele prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă și că este necesar a se supune dezlegării de către instanța supremă chestiunea necorelării dintre cele două legi.

13. Prin Încheierea din 31 ianuarie 2019, Tribunalul Cluj — Secția civilă a admis cererea de sesizare și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

14. Prin Încheierea pronunțată la 31 ianuarie 2019, Tribunalul Cluj — Secția civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru următoarele considerente: există o cauză în curs de judecată, completul de judecată care sesizează instanța supremă judecă în ultimă instanță, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, cauza se află în competența materială a tribunalului potrivit art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă, chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de dezlegarea dată depinde soluționarea pe fond a cauzei.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

15. Apelanta-reclamantă și-a exprimat punctul de vedere prin cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care a susținut că sunt îndeplinite condițiile stabilite de lege pentru admisibilitatea acestei cereri, deoarece chestiunile de drept puse în discuție sunt formulate într-o cauză în curs de judecată; litigiul este pe rolul Tribunalului Cluj, instanță de apel, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; problemele de drept sunt hotărâtoare pentru soluționarea pe fond a cauzei, deoarece, în funcție de aplicabilitatea termenului de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 18/1991 și pentru Legea nr. 341/2004, se poate stabili dacă apelanta mai este îndreptățită să formuleze cerere de constituire a dreptului de proprietate ulterior acestui termen, soluția instanței supreme determinând admisibilitatea acțiunii în curs de judecată; subiectul pus în discuție este nou, iar asupra lui Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat și nu face obiectul unui recurs în interesul legii, conform celor furnizate de către portalul online al instanței.

Cu privire la fondul problemei de drept a susținut că sesizarea pune în discuția instanței supreme necorelarea legislativă a dispozițiilor cuprinse în cele două legi în vigoare, care sunt lipsite de claritate. În speță, administrația încearcă abuziv să impună instanțelor acest termen de 30 de zile, prevăzut într-o altă lege, pentru a eluda obligația acordării drepturilor legale pe care Legea nr. 341/2004 le recunoaște.

O astfel de interpretare eronată va conduce probabil în viitor la o nouă condamnare a României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pentru aceleași motive ce privesc nesoluționarea cererilor formulate de persoane îndreptățite, în considerarea tuturor problemelor create de regimul comunist.

De asemenea menționează că practica recentă a instanțelor este de a considera că acest termen nu se aplică în nicio situație Legii nr. 341/2004, mai mult decât atât, instanțele nici măcar nu analizează un astfel de termen dintr-o altă lege, la care actul normativ în discuție nu face nicio trimitere. Cu titlu de exemplu a invocat Sentința civilă nr. 609 din 4 mai 2018 a Judecătorei Oltenița, definitivă prin neapelare.

16. Intimatele-pârâte nu și-au exprimat punctul de vedere asupra cererii de sesizare a instanței supreme.

17. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, intimata-pârâtă Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca a depus, în termen legal, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a susținut, în esență, că dreptul reglementat de art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 nu este un drept nou stabilit prin actul normativ ulterior, ci el trebuie valorificat după obținerea titlurilor prevăzute de Legea nr. 42/1990, în condițiile art. 15 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, cu aplicarea corespunzătoare a art. 11 alin. (4) din același act normativ, având în vedere și regula înscrisă în art. 8 alin. (1) din Legea nr. 18/1991.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

18. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 15.724/211/2017 a apreciat că termenul de introducere a cererii de constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și Legii nr. 341/2004.

Astfel, potrivit art. 10 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 42/1990, urmașii eroilor Revoluției beneficiau de acordarea unei suprafețe de teren în condițiile Legii nr. 18/1991.

Dispoziții similare există și în cuprinsul legii speciale, Legea nr. 18/1991, în forma existentă la momentul intrării sale în vigoare, respectiv art. 14 alin. (5). Așadar, atribuirea în proprietate se realiza în condițiile stabilite de acest act normativ, respectiv presupunea formularea unei cereri de către persoana îndreptățită și depunerea acesteia în termenul stabilit de lege.

Apariția unei noi legi în ceea ce privește drepturile urmașilor eroilor-martiri, care are un conținut similar, nu echivalează, în opinia instanței, cu repunerea în discuție a acestor drepturi deja conferite, dar în anumite condiții, mai ales în ceea ce privește constituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

Această concluzie se bazează pe prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 341/2004, dispoziții care sunt detaliate în art. 7 alin. (1) din normele metodologice de aplicare a aceste legi.

În atare situație, nefiind acordată în virtutea noii legi calitatea de revoluționar sau urmaș, ci urmărindu-se doar reverificarea îndeplinirii condițiilor de către persoanele care au beneficiat de prevederile legii anterioare, reclamanta nu este îndreptățită să formuleze o cerere de constituire a dreptului de proprietate în virtutea noii legi, trebuind să se conformeze procedurii reglementate de legea specială, Legea nr. 18/1991, care presupunea respectarea unui anumit termen. Altfel, o persoană având calitatea menționată anterior ar avea posibilitatea să formuleze o asemenea cerere oricând, ceea ce, în opinia instanței, nu este admisibil.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

19. *Jurisprudența Curții de Apel Cluj*, din a cărei rază teritorială face parte instanța de trimitere, a comunicat opinia judecătorilor Tribunalului Bistrița-Năsăud — Secția I civilă, potrivit căreia în situația vizată de sesizare nu a fost instituit un termen în care se poate formula cerere de atribuire în proprietate a unei suprafețe de teren, o astfel de cerere putând fi formulată oricând și putând fi soluționată favorabil numai dacă există teren disponibil, având în vedere că terenul se atribuie din rezerva aflată la dispoziția comisiei „în limita posibilităților”.

Judecătorii Secției civile a Judecătorei Bistrița au opinat că termenul de introducere a cererii de constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și cererilor formulate sub imperiul Legii nr. 341/2004, însușindu-și argumentele prezentate de instanța de trimitere. Aceeași este și opinia judecătorilor Secției civile a Tribunalului Cluj și ai Judecătorei Turda, care observă că Legea

nr. 341/2004 nu prevede niciun termen, iar stabilirea calității de revoluționar sau de urmaș presupune doar o reverificare a îndeplinirii condițiilor de către persoanele care au beneficiat de prevederile Legii nr. 42/1990, astfel încât se impune respectarea dispozițiilor Legii nr. 18/1991.

Jurisprudența celorlalte instanțe din țară

20. *Curtea de Apel Bacău* a comunicat opinia judecătorilor Secției I civile și de contencios administrativ a Tribunalului Neamț, care apreciază că se aplică termenul de 30 de zile calculat de la data intrării în vigoare a Legii nr. 341/2004, iar în ceea ce privește ipoteza de la punctul 3 din sesizare se apreciază că termenul se calculează începând cu data de la care persoana fizică a dobândit vocația de recunoaștere a calității de erou-martir.

Opinia judecătorilor Tribunalului Bacău, Judecătoriei Onești și Judecătoriei Moinești este că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și Legii nr. 341/2004. În condițiile în care art. 9 alin. (3) din lege prevede că vechile certificate își păstrează valabilitatea, preschimbarea certificatelor de erou-martir nu operează o repunere în termenul de formulare a cererilor de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate.

Nu a fost identificată practică judiciară cu acest obiect.

21. *Curtea de Apel Brașov* a transmis punctul de vedere al Judecătoriei Brașov, conform căruia termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004, cele două acte normative fiind independente, iar în lipsa unei trimiteri exprese în lege la dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 s-ar constitui o *lex tertia*, ceea ce nu este permis; punctul de vedere nu a fost însoțit de practică judiciară relevantă.

22. *Curtea de Apel București* a comunicat că magistrații din cadrul Secției a III-a civile și pentru cauze cu minori și de familie au apreciat că din interpretarea sistematică a dispozițiilor Legii nr. 341/2004 rezultă că obiectul său de reglementare privește doar reverificarea îndeplinirii condițiilor de către persoanele care au beneficiat de prevederile legilor anterioare, inclusiv de dispozițiile Legii nr. 18/1991.

Judecătorii din cadrul Secției a IV-a civile a Curții au concluzionat că, din încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată de Tribunalul Cluj — Secția civilă, nu se poate deduce care este obiectul acțiunii și temeiul de drept al acesteia. Cu referire la întrebările formulate s-a afirmat că Legea nr. 341/2004 reglementează procedura de eliberare a certificatului preschimbabil, care reprezintă noul tip de certificat prin care se confirmă calitățile și titlurile atestate, potrivit Legii nr. 42/1990, fiind singurul document valabil pentru a beneficia de prevederile Legii nr. 341/2004.

Magistrații Secțiilor a III-a, a IV-a și a V-a civile ale Tribunalului București și ai judecătorilor din circumscripția acestuia au apreciat că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004, lege care nu stabilește vreun termen legal, pentru următoarele argumente:

Față de dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 341/2004, se deduce că pentru a beneficia de prevederile acestei legi, persoanele interesate trebuie să dețină un titlu dintre cele enumerate de lege, titlu care, la rândul său, este obținut avându-se în vedere calitățile și titlurile atestate potrivit Legii nr. 42/1990. De asemenea, persoanele interesate trebuie să dețină un certificat sau un brevet de atestare a titlului, astfel cum acestea erau reglementate de Legea nr. 42/1990. Acest lucru înseamnă că beneficiază de prevederile Legii nr. 341/2004 doar persoanele care dețineau, la data intrării sale în vigoare,

certIFICATE doveditoare a calității de revoluționar, obținute cu respectarea prevederilor Legii nr. 42/1990.

Pe de altă parte, se reține că Legea nr. 42/1990 recunoștea, pentru revoluționari, dreptul la o anumită suprafață de teren, drept care trebuia exercitat în condițiile Legii nr. 18/1991, fiind așadar supus termenelor reglementate de această lege. În schimb, Legea nr. 341/2004 nu mai face nicio referire la condițiile prevăzute de Legea nr. 18/1991, deși reglementează în continuare dreptul revoluționarilor la o anumită suprafață de teren.

Legea nr. 341/2004 a instituit anumite drepturi pentru revoluționarii care posedau deja certificate sau brevete emise sub imperiul Legii nr. 42/1990, unele drepturi regăsindu-se și în această din urmă lege, însă magistrații au apreciat că atât timp cât Legea nr. 341/2004 nu face nicio referire la Legea nr. 18/1991, nici instanțele de judecată nu ar trebui să facă o asemenea referire. În situația în care se recunoaște, în temeiul Legii nr. 341/2004, dreptul revoluționarului la o anumită suprafață de teren, dar se apreciază că acel drept se exercită în condițiile reglementate de Legea nr. 42/1990, care, la rândul său, trimite la Legea nr. 18/1991, atunci Legea nr. 42/1990 ultraactivează, folosindu-se condiții de exercitare a dreptului din legea veche, deși legea nouă condiționează exercitarea dreptului doar de deținerea certificatelor din legea veche, necondiționând exercitarea dreptului de respectarea unor termene avute în vedere de Legea nr. 18/1991.

S-a arătat că, dat fiind că răspunsul la prima întrebare este unul negativ, celelalte două întrebări formulate rămân lipsite de obiect.

La nivelul Tribunalului Ialomița, opinia majoritară a fost că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004, întrucât aceasta nu prevede un termen pentru formularea cererii de atribuire, în limita posibilităților, a terenului extravilan.

Opinia magistraților Tribunalului Ilfov, Judecătoriei Cornetu și Secției civile a Tribunalului Giurgiu a fost că termenul de introducere a cererii de constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și Legii nr. 341/2004.

Punctul de vedere al judecătorilor Secției civile a Tribunalului Teleorman a fost că termenul de 30 de zile prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și Legii nr. 341/2004, față de dispozițiile art. 14 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, în forma în vigoare la momentul adoptării Legii nr. 341/2004 [în prezent art. 15 alin. (5)], termenul începând să curgă de la data intrării în vigoare a legii ulterioare.

Opinia majoritară a judecătorilor din cadrul Judecătoriei Alexandria a fost în sensul că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit la art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004.

În acest sens s-a arătat că, potrivit art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, cererea de stabilire a dreptului de proprietate se depune și se înregistrează în termen de 30 de zile de la data „intrării în vigoare a prezentei legi”. Or, un termen care curge de la o anumită dată, stabilită prin raportare la data intrării în vigoare a unei anumite legi, nu se poate aplica cu privire la un drept care a fost reglementat ulterior, printr-o altă lege, în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens. Totodată, dispozițiile vechii legi care reglementau acordarea unei suprafețe de teren eroilor revoluției și urmașilor acestora, cuprinse în art. 10 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 42/1990, în conformitate cu care acordarea unei suprafețe de teren se realiza în condițiile Legii nr. 18/1991, nu mai sunt aplicabile raportat la art. 17 din Legea nr. 341/2004, care prevede că Legea nr. 42/1990 se abrogă de la data intrării sale în vigoare.

Judecătorii din cadrul Judecătoriilor Roșiori de Vede, Turnu Măgurele și Videle au apreciat că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004, lege care nu stabilește vreun termen legal.

Dacă se va statua de către Înalta Curte de Casație și Justiție că acest termen este aplicabil inclusiv Legii nr. 341/2004, urmează a se considera că termenul în care trebuie introdusă cererea de constituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004, în special pentru persoanele care dețin certificat preschimbant de erou-martir, se calculează de la data pronunțării deciziei.

La nivelul Judecătoriei Zimnicea s-a apreciat că termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004.

S-a atașat Decizia civilă nr. 645 din 1 septembrie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, fără legătură directă cu chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

23. *Curtea de Apel Galați* a comunicat opinia judecătorilor Secției I civile, care au apreciat că termenul de 30 de zile instituit prin art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 nu este aplicabil și Legii nr. 341/2004, în lipsa unei stipulații exprese. Drepturile prevăzute de art. 5 din Legea nr. 341/2004 pot fi recunoscute indiferent de momentul la care sunt solicitate, în lipsa unui termen de decădere, sancțiunea decăderii fiind prevăzută expres de lege pentru alte situații reglementate de acest act normativ; nu a fost identificată practică judiciară.

24. *Curtea de Apel Iași* a comunicat punctul de vedere al judecătorilor Secției civile a Judecătoriei Iași, potrivit căruia din coroborarea dispozițiilor art. 11 și art. 15 alin. (5) din Legea nr. 18/1991 cu art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 rezultă că o astfel de cerere nu este supusă vreunui termen.

Tribunalul Vaslui a opinat că, de principiu, în ceea ce privește dispozițiile legale ce conferă anumite drepturi, în măsura în care actul normativ de referință nu conține dispoziții prin care să se impună un anumit termen de formulare a cererii pentru acordarea respectivelor drepturi și nici nu se face trimitere expresă la dispoziții din alte acte normative care să conțină un asemenea termen, aplicarea unor termene ar constitui o limitare nejustificată a exercițiului dreptului conferit de lege. Interpretarea contrară ar conduce la înlăturarea caracterului previzibil al normei juridice în discuție și ar impune limitări extrinseci, cuprinse într-un alt act normativ, la care nu se face nicio trimitere; nu a fost înaintată practică judiciară.

25. *Curtea de Apel Pitești* a transmis, fără a atașa practică judiciară, punctul de vedere al judecătorilor Secției civile a Tribunalului Argeș, în sensul că, în temeiul Legii nr. 341/2004, o persoană nu este îndreptățită să formuleze o cerere de constituire a dreptului de proprietate.

26. *Curtea de Apel Timișoara* a comunicat opinia judecătorilor Secției I civile a Tribunalului Arad, potrivit căreia termenul de introducere a cererii de constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este aplicabil și Legii nr. 341/2004; nu au fost înaintate hotărâri judecătorești, nefiind identificate cauze cu un obiect identic sau similar celei care face obiectul dosarului cu care instanța de trimitere este investită.

27. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au exprimat opinii teoretice asupra problemei de drept.

28. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Hotărârile pronunțate de către Înalta Curte de Casație și Justiție în procedurile de unificare a practicii judiciare

29. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în interpretarea dispozițiilor Legii nr. 341/2004, a pronunțat Decizia nr. 23 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 14 iunie 2018, prin care a statuat următoarele:

„Dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză din Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, nu impun nicio condiție pentru acordarea indemnizației lunare reparatorii copilului eroului-martir după vârsta de 26 de ani.”

În analiza condițiilor de admisibilitate a sesizării, instanța supremă a reținut că este îndeplinită condiția noutății, „59. ...întrucât chestiunea de drept își are izvorul în modificări relativ recente ale unui act normativ din 2004 (Legea nr. 341/2004), această lege având conținut diferit față de norma inițială, fără să existe o jurisprudență suficient cristalizată asupra problemelor de drept pe care le ridică noile dispoziții legale.

60. De asemenea, este important de precizat că problema de drept este reală, întrucât reglementarea legală în cauză a suscit interpretări diferite sau contradictorii prin raportare la alt text de lege prin care norma de drept a suferit noi modificări și prezintă un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că, pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecății, este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei rezolvări de principiu.”

IX. Jurisprudența Curții Constituționale

30. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, reținând că „prevederile Legii nr. 18/1991 au ca scop reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate în favoarea foștilor cooperatori, a moștenitorilor acestora și a altor persoane care, la data intrării în vigoare a legii, nu aveau calitatea de proprietari. Având în vedere obiectul de reglementare al legii — fondul funciar al României — și scopul declarat al acesteia — reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor preluate de cooperativele agricole de producție sau de către stat către foștii proprietari sau moștenitorii acestora —, reglementarea condițiilor în care operează aceasta, inclusiv sub aspectul persoanelor îndreptățite, constituie opțiunea legiuitorului, în acord cu politica economică a statului și cu finalitatea reparatorie a legii.

De aceea, dreptul moștenitorilor la reconstituirea dreptului de proprietate este în concordanță cu caracterul reparator al legii, prin repunerea în termen a celor cu vocație succesorală. Astfel, cererea depusă la comisia locală de fond funciar reprezintă condiția pentru repunerea de drept în termenul de acceptare a moștenirii, termen ce a fost prelungit prin art. III din titlul VI al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.” (Decizia nr. 1.285 din 2 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 20 februarie 2009; în același sens, Decizia nr. 1.221 din 20 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 18 februarie 2008).

31. Asupra celorlalte dispoziții legale supuse interpretării instanței supreme, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

32. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor a constatat că nu sunt îndeplinite condițiile cumulative de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că problema de drept nu prezintă caracter de noutate și, având în vedere că instanțele din țară nu sunt investite cu pricini cu obiect identic sau similar, nici nu se prefigurează riscul apariției unei practici neunitare.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

33. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

34. Temeiul sesizării îl constituie prevederile art. 519 din Codul de procedură potrivit cărora: „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

35. Reglementând, în cuprinsul textului anterior citat, procedura pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ca un mijloc de asigurare a unei practici judiciare unitare în interpretarea și aplicarea legii de către instanțele judecătorești, alături de mecanismul recursului în interesul legii, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se cer a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze pricina;

— ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate, și

— asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

36. Evaluând elementele sesizării, pentru a stabili dacă se verifică îndeplinirea simultană a tuturor condițiilor care permit declanșarea acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că doar patru din cele cinci cerințe anterior enunțate sunt întrunite.

37. Concret, sunt îndeplinite aspectele de admisibilitate legate de titularul sesizării, stadiul soluționării pricinii în care sesizarea a fost promovată, cea referitoare la relația de dependență dintre chestiunea de drept ce se cere a fi lămurită și rezolvarea pe fond a litigiului, precum și cea referitoare la nestatuarea anterioară de către instanța supremă în cadrul unui mecanism de unificare a practicii asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

38. Cu referire la primele două condiții de admisibilitate se observă că instanța de trimitere — Tribunalul Cluj — este legal investită cu soluționarea unui apel declarat împotriva unei sentințe prin care s-a soluționat o cerere în obligație de a face,

anume prin care se tinde la valorificarea drepturilor reglementate de art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004, respectiv de constituire a dreptului de proprietate asupra unui teren situat în extravilanul municipiului Cluj-Napoca.

Instanța de trimitere soluționează cauza în ultimă instanță, date fiind prevederile art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă și ale art. XVIII alin. (2) teza finală din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu cele ale art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, având în vedere că cererile în materia dreptului funciar sunt supuse numai apelului.

În consecință, se constată a fi îndeplinită și condiția ca instanța de trimitere să fie investită în mod legal cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, Tribunalul Cluj fiind investit cu soluționarea apelului formulat de reclamanta X împotriva sentinței Judecătoriei Cluj-Napoca prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de aceasta împotriva Comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj-Napoca și Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj.

39. În legătură cu condiția ivirii unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că și aceasta se verifică în cauză.

Astfel, aplicabilitatea în cauză a termenului instituit de prevederile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 și în legătură cu valorificarea drepturilor recunoscute de art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 în favoarea eroilor-martiri ai Revoluției Române din decembrie 1989 sau, după caz, urmașilor acestora a fost reținută de Judecătoria Cluj-Napoca — Secția civilă prin considerentele Sentinței civile nr. 903 din 8 februarie 2018, sentință împotriva căreia reclamanta X a formulat apel; prin motivele de apel, reclamanta a criticat dezlegarea dată de prima instanță.

În aceste condiții, se constată că problema de drept în discuție are aptitudinea de a influența soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, aplicabilitatea sau inaplicabilitatea termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 și pentru valorificarea dreptului recunoscut de art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 va conduce la confirmarea soluției primei instanțe din perspectiva acestui motiv — echivalent soluționării pricinii pe calea unei excepții procesuale — sau va determina, în limitele cererii de apel, analizarea celorlalte cerințe prevăzute de art. 5 alin. (1) lit. n) sau de alte norme legale incidente, din cuprinsul Legii nr. 341/2004, din perspectiva dreptului pretins de reclamantă.

40. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept apreciază însă că problema de drept identificată în cuprinsul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o dezlegare de principiu acesteia nu prezintă caracter de noutate, condiție de admisibilitate distinctă de aceea a nestatuării anterioare de către Înalta Curte de Casație și Justiție într-unul dintre cele două mecanisme de unificare a practicii judiciare.

41. Pe de altă parte, nu este îndeplinită nici cerința subsecventă condiției noutății, reținută ca atare de Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul jurisprudenței dezvoltate în aplicarea prevederilor art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, anume a gradului de dificultate a chestiunii de drept, de natură a conduce la antrenarea mecanismului de unificare reprezentat de sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

42. În absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate”, verificarea acestei condiții ține de exercitarea atributului de apreciere a completului investit cu soluționarea unei astfel de sesizări, așa cum instanța supremă a decis în mod constant în jurisprudența sa (a se vedea în acest sens deciziile nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014; nr. 3 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; nr. 6 din 23 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014; nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015; nr. 4 din 14 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 19 februarie 2019 etc.).

43. S-a statuat deja că cerința noutății este îndeplinită atunci când problema de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, iar instanțele încă nu au dat acesteia o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, de o anumită întindere sau consistență.

44. Totodată, cerința noutății ar putea fi reținută ca îndeplinită în cazul în care s-ar impune anumite clarificări, într-un context legislativ nou, a unei norme mai vechi (ipoteza așa-zisei reevaluări a interpretării normei), astfel cum s-a decis, de exemplu, prin Decizia nr. 23 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 14 iunie 2018 (paragrafele 59 și 60).

45. În egală măsură, noutatea se poate raporta și la o normă mai veche, dar a cărei aplicare frecventă a devenit actuală mult ulterior intrării ei în vigoare (în acest sens, Decizia nr. 10 din 20 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 14 noiembrie 2014).

46. În acești parametri de evaluare a cerinței noutății chestiunii de drept se impune a observa că dispozițiile legale a căror interpretare a prilejuit formularea sesizării de față se regăsesc în cuprinsul unui act normativ adoptat și intrat în vigoare cu 15 ani în urmă, anume Legea nr. 341/2004, în timp ce actul normativ ce constituie dreptul comun în ceea ce privește stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor a fost adoptat în anul 1991; chiar dacă cel din urmă act normativ a suferit ulterior numeroase completări și modificări, norma de complinire a cărei aplicabilitate a fost reținută de prima instanță — art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 — s-a regăsit în corpul legii în aceeași formă, încă de la momentul intrării în vigoare a acesteia.

47. Totodată, Legea nr. 341/2004 nu a fost recent modificată sau completată, astfel încât norma vizată de această trimitere prealabilă să fie necesar a fi reevaluată, într-un context nou, ca de altfel, nici actul normativ în legătură cu care se impun corelații de interpretare — Legea nr. 18/1991.

48. Mai mult decât atât, aplicabilitatea textului în discuție — art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 341/2004 — nu a devenit frecventă în ultima perioadă, împrejurare ce rezultă din conținutul răspunsurilor înaintate Înaltei Curți de Casație și Justiție de către curțile de apel prin care li s-a solicitat identificarea de practică judiciară relevantă pentru chestiunea de drept analizată.

49. Astfel, niciuna dintre curțile de apel din țară nu a transmis vreo hotărâre judecătorească definitivă prin care să fi fost soluționată o cauză cu un obiect identic sau similar cererii de chemare în judecată adresate Judecătoriei Cluj-Napoca.

50. În aceste condiții, se poate concluziona că mecanismul de unificare a practicii judiciare pe calea pronunțării unei hotărâri prealabile este lipsit de orice utilitate, câtă vreme instanțele din

țară nu sunt investite cu pricini cu un obiect identic sau similar, astfel încât să se prefigureze riscul apariției unei practici neunitare.

51. Pe de altă parte, deși nu s-a precizat care este intervalul de timp pentru care curțile de apel au efectuat documentarea asupra practicii judiciare, solicitată de Înalta Curte de Casație și Justiție în legătură cu chestiunea de drept sesizată în acest dosar, este lesne de presupus că Legea nr. 341/2004 și-a epuizat deja potențialul de litigii, întrucât un interval de timp de 15 ani de la intrarea sa în vigoare poate fi considerat rezonabil sau chiar îndestulător, din acest punct de vedere.

52. Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că este de evitat o situație în care să se intervină cu o hotărâre prealabilă, ce dă expresie unui control *a priori* — al cărui scop este acela de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare în legătură cu o anumită chestiune de drept — într-o situație în care este foarte plauzibil ca practica judiciară să fie consolidată, reflectată în hotărâri judecătorești definitive și/sau irevocabile (pentru cazul unei practici judiciare generate sub imperiul Codului de procedură civilă de la 1865), intrate în circuitul civil, iar actul normativ să își fi consumat deja efectele în legătură cu aplicarea normei în legătură cu care s-a formulat sesizarea de față.

53. Astfel cum s-a arătat, nu se poate reține nici împrejurarea că problema de drept este una reală, dificilă, câtă vreme în activitatea de aplicare a legii nu a generat interpretări diferite, contradictorii și, pe cale de consecință, nici practică judiciară neunitară, pentru varianta în care s-ar presupune că cercetarea practicii judiciare efectuate de curțile de apel este una exhaustivă, din perspectiva intervalului de activitate al acestui act normativ.

54. În jurisprudența sa, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că, deși textul de lege (art. 519 din Codul de procedură civilă) nu conține o definiție a acestei noțiuni, totuși, pentru a fi vorba despre o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a se interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare (Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016).

55. Pentru a fi considerată una reală, chestiunea de drept trebuie să privească posibilitatea interpretării diferite sau contradictorii a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete ori, după caz, incerte sau incidența unor principii generale al căror conținut sau sferă de aplicare sunt discutabile, cerințe pe care chestiunea de drept ce constituie obiectul sesizării nu le îndeplinește.

56. În sfârșit, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că este îndeplinită ultima dintre condițiile de admisibilitate, anume nestatuarea anterioară de către instanța supremă în cadrul unui mecanism de unificare a practicii asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării; în plus, astfel cum rezultă din comunicarea provenită de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

57. Mecanismul de unificare a practicii judiciare, prevăzut de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu poate fi valorificat atâta vreme cât legiuitorul a instituit anumite condiții restrictive și cumulative de admisibilitate, iar una dintre acestea nu este îndeplinită (noutatea).

58. Pentru toate aceste considerente, prezenta sesizare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Cluj — Secția civilă, în Dosarul nr. 15.724/211/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1. Dacă termenul de introducere a cererii de reconstituire/constituire a dreptului de proprietate stabilit de art. 11 alin. (4) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este aplicabil și Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, lege care nu stabilește vreun termen legal.

2. În situația în care se apreciază că acest termen este aplicabil inclusiv Legii nr. 341/2004, să se statueze de către Înalta Curte de Casație și Justiție data de la care trebuie introdusă cererea de constituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004.

3. În situația în care se apreciază că acest termen este aplicabil inclusiv Legii nr. 341/2004, să se statueze de către Înalta Curte de Casație și Justiție data de la care trebuie introdusă cererea de constituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 341/2004, în special pentru persoanele care dețin certificat de erou martir preschimbant.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 14 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE,
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 227830